

İbn Arabi'nin İzinde

hayal denizi

AYDIN HIZ

HAYAL DENİZİ
-İbn Arabî'nin İzinde-
Aydın Hız

Türk Roman - Öykü

TİMAŞ YAYINLARI | 4498
Roman Dizisi | 226

EDİTÖR
Rukiye Şahin

KAPAK TASARIMI
Yasin Çetin

İÇ TASARIM
Tamer Turp

1. BASKI
Mayıs 2018, İstanbul

2. BASKI
Haziran 2019, İstanbul

ISBN

ISBN: 978-605-08-2848-1

9 786050 828481

TİMAŞ YAYINLARI
Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

   timasyayingrubu

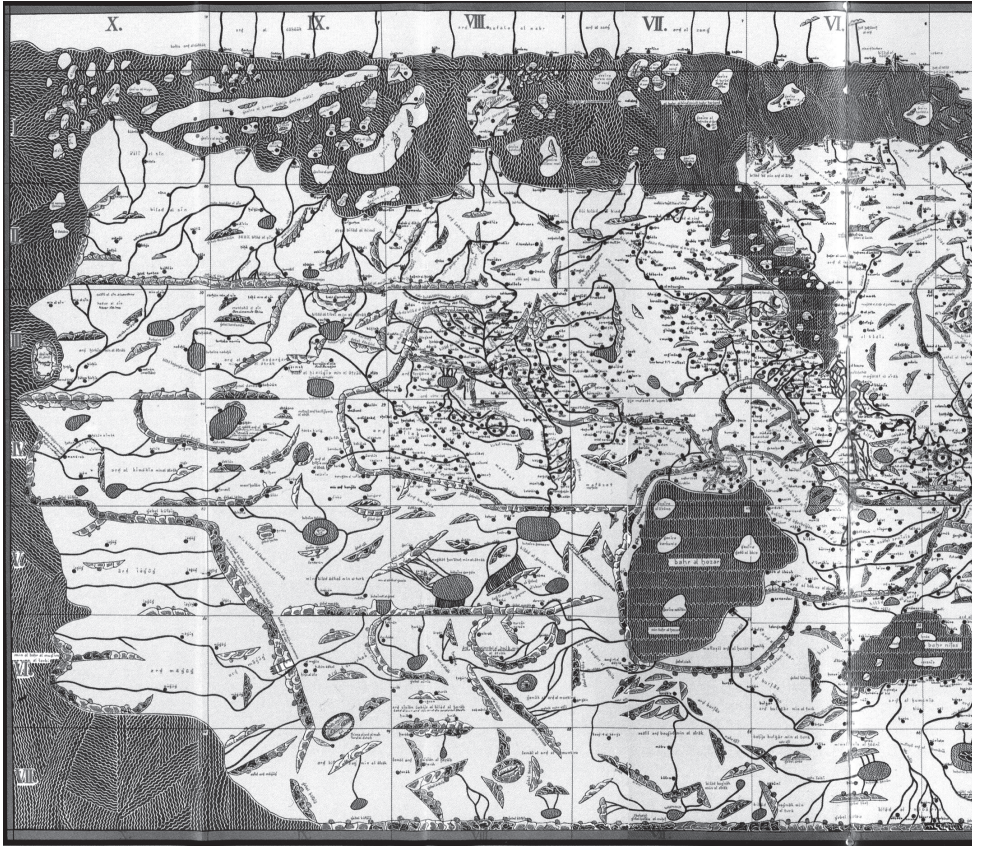
Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT

Altın Kitaplar Yayınevi Matbaası
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad. No:32
Mahmutbey - Bağcılar/ İstanbul
Telefon: (0212) 446 38 88
Matbaa Sertifika No: 44011

YAYIN HAKLARI

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak
Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.
İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

“Seni gördüğüm o gün, baharın yeşile çalan sevinci yanaklarına gamze olmuştu. Gülüyordun, yüzünde mevsimlerin en güzeli.

Şimdi o gülümsemen uzak bir anı. Hatıralar içimde bir ada.

Ne yana gidersem gideyim varamıyorum.

Ne yapсам tamamlayamıyorum eksikliğini Günseli. İnsana kendi dehlizlerinden daha karanlık bir mahpushane yok...”

Arabanın camından Boğaz’ın sularına düşen yakamozlara baktıkça, içimdeki Günseli’yle konuşuyor, kendimi penceresiz odalarda ışiksiz kalmış gibi hissediyordum.

Anılar dört bir yanımda duvar. Kendi içimdeki zindanın mahkûmuyum. İnsan her şeyi unutsa bile, acının yüreğinde kalan tortusunu unutamıyor işte. Onun yokluğuna tutunarak var olmaya çalışmak içimi acıtıyordu.

Şimdi aradan geçen zamanı düşünüyorum da, o gece yaşadıklarımın hayatımda yeni bir sayfanın başlangıcı olduğunu fark ediyorum.

Vakit gece yarısını çoktan geçmişti. Tarihle ilgili katıldığım televizyon programından evime dönerken kucağımda uykuya dalan oğlum Kayra’nın alınına düşen saçlarına, par-

mağımı sıkıca sardığı küçük ellerine, yalnızlıktan korktuğu için benden aldığı sıcaklıkla büzülmüş ince bedenine döndü bakışlarım. Kımıldayan kirpiklerine bakılırsa yine o karışık rüyalarından birini görüyor olmalıydı. Eşimi, Günseli'yi kaybettiğimiz günden beri oğlumun psikolojik sorunları artmış, içine kapanmıştı iyice.

Anlıyordum onu ya da anlamaya çalışıyordum.

Anne yitik bir cennetti. O gölgesini kaybettiği cennetin uzak ağaçlarına bakıp bakıp, onun dallarına tünemiş baykuşların iri gözlerini görüyordu kâbuslarında. Geceleri uyanıyordu sık sık, tuhaf yaratıklar gördüğünü söylüyor, bazen uçurumdan yuvarlanırken korkuyla sığıyordu yatağından. Çalıştığım üniversiteden tanıdığım bir pedagoga gidiyor, ondan aldığımız destekle baba-oğul, yaşadığımız travmayı atlattırmaya çalışıyorduk birlikte.

İkimizin de içinde bir boşluk vardı, o boşluğu birbirimizin varlığıyla doldurmayı deniyorduk. Ben ondan daha şanslıydım, ölüm travmasına karşı biraz eğitim almıştım hayatın pratiklerinden. Üstelik üniversitede akademisyendim, derslerim vardı; değişik gazete ve dergilere tarihle ilgili aktüel yazılar yazıyordum, söyleşilerim oluyordu farklı ortamlarda ve bazen de bu akşamki gibi bir televizyon programına katılıyordum. Bütün bu uğraşlarım kendimi dinlememe çok fırsat vermiyor, acımı hayatın koşuşturmasına katarak hafifletmeyi deniyordum.

Kayra ise yalnızdı, üstelik çok bağımlı olduğu annesinin yokluğu, yüreğinde eritemeyeceği kadar büyük bir acıydı onun için. Cenazeden sonra hep benimle olmak istiyor, evdeki yardımcımız Gülfem Hanım'ın bütün çabalarına rağmen, benden ayrılmak istemiyordu. Gittiğimiz psikiyatrimiz, bu durumun annesini kaybetmesinden dolayı yaşadığı derin anksiyeteden kaynaklandığını, babası olarak benim de onu

terk edeceğim endişesi yaşadığını söylemişti. Özellikle geceleri gördüğü kâbusların nedeni buydu. Sorunu aşabilmemiz için, ona sürekli yanında olduğumu hissettirmem gerektiğini anlatmıştı uzun uzun. Bundan dolayı Kayra'yı yanımdan ayıramıyor, gittiğim akşam toplantılarına, özellikle geceyi geçireceğim uzak şehirlere, geç saatlerde canlı yayınlanan televizyon programlarına onunla birlikte gidiyordum.

Taksinin camından dışarıya baktım. Sanki içinde bulunduğumuz araç duruyor da köprü, köprü'nün asma halatları ve boğazın suları akıyordu iki yanımızdan. Vakit gece yarısını geçmiş, karanlığı kendine yurt edinmiş kaldırımlardaki birkaç insanı saymazsak, sokaklar ıssız lambaların sessizliğine teslim olmuştu.

Apartmanın kapısında, taksiden inerken kucağımda bir ara gözlerini açtı Kayra. Bahçeli binanın karşısında, çöp kutusunun yanında bir kedinin acıyla miyavlamasına uyandı sanırım. Uyku ile uyanıklığın, hayal ile gerçeğin içinden bakışı gözlerime değdi, nerede olduğundan ziyade kiminle olduğunu anlamaya çalıştı bir an. Asansörün hırıltılı tırmanışı, evin girişinde anahtarın sesi, kapının gıcirtısı ve etrafa bulaşmış annesinin yokluğunun kokusu eşliğinde yatağıma yatırdığımda onu, bana sarıldı sıkıca.

İkimiz de eksiktik işte, kendimi oğlumla tamamlamaya benim de ihtiyacım vardı. Varlığımıza tutunarak avuttuk birbirimizi.

Bana sarıldığı kolları gevşedi bir süre sonra. Yanında olduğum duygusuyla birlikte, uykunun serinliğinde bir gölge gibi kayboldu. Bir kedi yavrusunun tatlı mırıltısına benziyordu şimdi soluk alıp verışı, gözlerimi kapatıp ben de uyumak istedim, yapamadım.

Birinin ıssızlığına tutunarak var olmaya çalışmak ne zormuş.

İçimde dalga dalga köpüren yağmur bulutlarının çoğaldığını, dünyanın bütün acılarının gözlerimde toplandığını hissediyordum. Ağlamak istemiyordum yine de. Kayra'nın gevşemiş kollarını üzerimden yavaşça kaldırdım, çok sevdiği oyuncak ayısının üzerine bıraktım usulca.

Etrafa sinmiş hatıraların esiriydim.

Komodinin üzerindeki gri kitap, bir liman olabilir miydi, bir sağanak gibi bana doğru gelen hüznün bulutlarının yağmurlarından ona sığınabilir miydim acaba? Bilmiyordum doğrusu.

Fusûsü'l-Hikem, İbn Arabi, yazıyordu üzerinde. Çalıştığım üniversitenin Edebiyat Fakültesinde çalışan mutasavvıf bir arkadaşım, Erdem Bey vermişti, yaşadığım buhranı atlatmama yardımcı olur diye. Rastgele bir sayfayı açtım:

“Bilmelisin ki kendin ve algılayıp hakkında ‘ben değilim’ dediğin her şey, bir hayaldir. Öyleyse bütün varlık, hayal içinde hayaldir. Gerçek varlık, isimleri bakımından değil, yalnızca zata ve hakikati bakımından Allah'tır...”

Anlamak için durdum bir an. Her şeyin hayal olduğu bir dünyanın gerçeğine uyanmayı ne çok isterdim şimdi.

Pencereden dışarıya baktım, ağaçların sokak lambalarının sönük aydınlığına düşen gölgeleri, gün boyu yorgun insanların adımlarını biriktirmiş kaldırımlara taşıyordu. Kendi yalnızlığına çekilmiş her varlıkta aynı hüznü görüyordum. Üzerimde dolaşıyordu hâlâ hüznün yağmur bulutları. Pencereden geriye dönüp Kayra'nın uykusunu bölmeden kapıyı araladım, çalışma odama yöneldim. Eğer kâbus görüp uyanırsa yanında olduğumu bilsin diye, iki odanın kapısını da açık bıraktım.

Masamda yarım kalmış makaleler, bir kuşun kanatları gibi, ortasından ikiye ayrılmış kitaplar, önemli cümlelerin

altını çizmek için kapağı açık bırakılmış fosforlu kalemler, duvardaki panoya tutturulmuş hatırlanmayı bekleyen kısa notlar, katıldığım sempozyumlardan aldığım teşekkür belgeleri, Ortaçağ'ın sosyal hayatından fırlayıp şaşılmalı bir zamana düşmüş antik bibloların arasında, gözüm yine kitaplığımda gülümseyen Günseli'nin fotoğrafına takıldı.

Neden kaçırırsa insan, onun sağanağına tutuluyordu sanki. İçime dökülüyordu göz yaşlarım.

Bilgisayarın tuşuna bastım, masaüstünde tamamlanmayı bekleyen yazılar vardı. “Tarihi Mirasın Kayıp İzleri” adını verdiğim bir makale üzerinde çalışıyordum o günlerde. Yakın bir zamanda tamamlamak istiyordum yazıyı, fakat isteksizdim, eksiktim. Yazacağım yazıyla ilgili kafamda bazı bilgiler dönüp duruyordu, boşluklar vardı dolduramadığım.

Vakit gece yarısını epey geçmişti. Maillerime bakarak içimde kıpırdanıp duran hüzün bulutlarını dağıtmak niyetindeydim sadece. İspanya'dan bir tarih enstitüsünün sempozyum davetine tıkladım. Yaklaşık altı ay sonra yapılacak uluslararası sempozyuma katılmamı, “el-İdrisi'nin Haritacılığı” hakkında bir bildiri sunmamı teklif ediyorlardı. İngiltere'de tamamladığım “Ortaçağ Haritacılığında Semiyotik Unsurlar” adlı doktora çalışmam, bilim çevrelerinde hayli ilgi görmüş, bana uluslararası bir tanınmışlık da katmıştı. O zamanlar eşimle yeni tanışmıştık, İngiltere'de kalmayı düşünmememe rağmen, onun İstanbul'a dönme isteğini kıramamıştım, Kayra'nın doğumundan hemen sonra gelip Boğaz'ın nazlı sularının görüldüğü bu daireye yerleşmiştik.

Onun ölümüne, benimse yalnızlığa göç ettiğimizi bilmiyorduk.

Diğer bir maili açtığımda, oldukça kısa ve resmi dille yazılmış bir randevu talebiyle karşılaştım.

“Sayın Dr. Hatem Yılmaz,

Ulusal güvenliği ve gizliliği gerektiren bir konu hakkında, sizinle özel bir görüşme yapmak için görevlendirildim. Müsait olduğunuz en yakın bir zamanda, üniversitedeki çalışma odanızda baş başa görüşmek için sizden bir randevu vermenizi rica ediyorum.

Mehmet F. AKARLI”

Tekrar okudum mesajı dikkatle. Davetlere ve söyleşilere alışkındım, fakat ulusal güvenlik ve gizlilikten bahsedilmesine, benimle görüşmek için birinin özel görevlendirilmesine hayli şaşırmıştım.

Kimdi bu Mehmet F. Akarlı? Onu kim ve neden görevlendirmişti?

Günlerden çarşambaydı, perşembe gününü yüksek lisans ve doktora öğrencilerimle çalışmalara ayırdığım için, cuma günü saat 10’da görüşebileceğimizi belirttim cevabımda.

Haftanın son günü erkenden geldiğim fakültedeki odamda bir süre çalıştım. Aylık yayınlanan popüler bir tarih dergisine göndereceğim yazıyı tamamlayıp muhtevaya uygun görselleri seçiyordum telefonum çaldığında. Fakülte sekreteri bir misafirim olduğunu söylediğinde saate baktım hızlıca. Üç dakika vardı randevu saatine. O an, olayın ehemmiyetini ve resmiyetini bir kez daha anladım.

Kapıyı açıp ayakta karşıladığım Mehmet F. Akarlı, oldukça mesafeli bir üslupla randevu için teşekkürlerini sunarken kalın çerçeveli gözlüklerinin ardındaki iri gözleri, sağa yatırdığı düz saçları, orta boylu olmasına rağmen dik tuttuğu başı dikkatimi çekti. Resmiyetin bütün belirtilerini taşıyan yüzündeki ciddiyeti, belli belirsiz bir gülümsemeyle dağıtmaya çalışıyordu. Odaya davet edip oturması için koltuğu işaret ettim nazikçe.

Kendi masama geçtiğimde biraz hasbıhal ettikten sonra kısa bir sessizlik oldu. Az sonra Mehmet Bey, kitaplığımdaki çerçevenin içinden bize gülümseyen oğlum Kayra'nın resmini işaret ederek "Annenin boşluğunu hiçbir baba dolduramaz, biliyorum," dedi. Yüzündeki ciddiyete bakılırsa eşimin ölümünden, Kayra'nın yaşadığı psikolojik sorunlardan ve onun bana olan düşkünlüğünden haberi vardı.

Bir şey söyleyemedim. Odaya pul pul sessizlik döküldü o anda.

Sohbetin kapağını ilk o açtı yine. İngiltere'den, tarih çalışmalarımın, geçen akşam katıldığım televizyon programından konuşurken aklım hep randevunun sebebindeydi. Ortaçağ tarihi hakkındaki birikimli bir bilim adamının Türkiye'ye dönmesinin, memleketin menfaatleri adına çok önemli olduğunu söyledi. Milli bir tarih bilinci oluşturabilmek için, bugün her şeyden daha fazla güçlü tarihçilere ihtiyacımız olduğunu anlatırken ben sözünü nereye bağlayacağını merak etmişim iyice.

Milli Güvenlik Kurulu tarafından görevlendirilmiş, İçişleri Bakanlığında yetkili bir bürokrat olduğunu söyleyerek başladı randevunun sebebini anlatmaya.

Sözü dolandırıp durduktan sonra, gizli bir operasyonuna katılmamı sağlamak için geldiğini söyledi bir anda. Uzun bir girişin ardından, bana söylediği sözlerin yüzümde oluşturduğu muammayı çözmek için, gözlerimi tarıyordu bir taraftan.

"Anlamadım!"

Anlamamıştım gerçekten.

"Gizli bir operasyon derken?"

"Cevabınız olumsuz olsa bile, bugün konuştuklarımızın devlet sırrı olarak kalacağına inancım tamdır. Aksi takdirde sizinle böyle rahat konuşamazdım."

Artık geçmişte kalmış bir operasyon olduğu için, o gün yaşananları açıklayabilirim size.

Mesajı almıştım. Teklif edilen her neyse, önemli bir operasyon olduğunu, başka kimseyle paylaşmamam gerektiğini kavramıştım. Karar vermeden önce ayrıntıları öğrenmeliydim.

“Suriye’de iç savaşı fırsat bilen güçler, oradan kaçırdıkları tarihi eserleri Türkiye’de satışa çıkarıyorlar. Bazı terör örgütlerinin işgal ettiği antik kentlerdeki, müzelerdeki veya kütüphanelerdeki önemli eserleri göçmenler aracılığıyla sınırdan geçirip Gaziantep’te tarihi eser kaçakçılığı yapan uluslararası şebekelere sattığına dair istihbarat alıyoruz.”

Söylediklerini takip ettiğimi anlamak için durup gözlerime bakıyordu.

“Kültür Bakanlığıyla İçişleri Bakanlığında ortak bir birim oluşturuldu. Bu birimin görevi, ülkemizde satışa çıkarılan bu tarihi eserleri tespit etmek, satışını engellemek ve bazı operasyonlarla bunlara el koymak. Ben de bu birim adına sizinle konuşuyorum şu an. Alınan bir istihbarata göre, terör örgütüyle işbirliği yapan bir grup, Suriye’den getirilen tarihi bir haritayı Gaziantep’te pazarlamaya çalışıyorlar. Arkadaşlar müşteri kılığında onlarla irtibata geçtiler. Haritayı satın almak için pazarlık yapıyorlar. Daha geniş çaplı bir operasyon planlanıyor, örgütün Türkiye yapılanmasını çözmek istiyoruz.”

Sözlerini tane tane tamamladıktan sonra, soğumuş çayından bir yudum alırken benim nasıl bir tepki vereceğimi anlamak için dikkatle beni izliyordu.

“İyi ama benimle, bir tarihçiyle nasıl bir ilgisi var böyle bir operasyonun?”

İstediği soruyu duymanın rahatlığıyla, ciddiyetin asılı durduğu yüzündeki gerginliği kovmuş, parmağıyla gözlüğünü düzeltip acemi bir gülümseme yaymıştı onun yerine.

“Gaziantep’te haritayı ellerinde bulunduran tarihi eser kaçakçılarıyla bir buluşma ayarlandı. Sizin satıcı kılığındaki ekiple birlikte o buluşmaya katılmanızı istiyoruz, haritayı incelemenizi, hangi dönemden kaldığını tespit etmenizi ve değerini tayin etmenizi istiyoruz. Tabii teklifimizi kabul ederseniz eğer.”

Son cümleyi daha yavaş söylemişti. Sesindeki güven, uzmanı olduğu konulardan bahsederken bir anda artıyor, içinde taşıdığı heyecan, kelimelerin telaffuzuna yansıyor.

“Tarihi eser kaçakçılığı büyük bir pazar haline geldi. Pazar büyüdükçe ortada dönen paraların miktarı da artıyor, tarihi eserlerin sahteleri de aynı hızla piyasada yayılıyor. Hatta bazen elinde orijinal bir eser bulunan grup, takipten kurtulmak için, sahtesini piyasaya sürer ilk önce. Sonra boşalan alanda, takipten kurtularak daha rahat hareket ederler. Dolayısıyla sizden istediğimiz, pazarlığı süren haritanın gerçek olup olmadığını tespit etmekten ibaret olacak!”

Yüzümdeki endişeyi doğru okumuştun.

“Güvenlik açısından hiçbir endişeniz olmasın. Bütün önlemler alındı, öncelikle yanınızdaki ekip çok profesyonel. Size asla bir zarar gelmeyecek.”

Karar vermek için düşünmem gerektiğini belirttim. Tarihi bir haritaya dokunma hissi beni büyülüyordu bir taraftan. Belki üzerinde çalıştığım makale için ilginç bir deneyim olabilirdi. Avrupada müzeleri ve kütüphaneleri dolaştığım yılları düşündüm. Korunaklı odalardaki haritaların efsunlu havasını anımsıyordum hâlâ.

Bir harita asla bir haritadan ibaret değildir. Çizgilerinde bütün bir geçmişin izlerini bulmak mümkündür. Harita siyasi bir gerçeğin ötesinde, bir medeniyetin düşlerini de taşırdı çizgilerinde. Ortaçağda bir haritaya sahip olmak demek, bir

dünya tasavvuruna sahip olmak demektir. Bir ülkenin tapu-sudur harita. İşte bunun için, Suriye'den kaçırılan o haritaya dokunmayı, çizgilerini takip etmeyi ve desenlerini okumayı çok istiyordum.

Diğer taraftan bana teklif edilen şey, tehlikeliydi. Fakültede, anfinin korunaklı duvarları arasında ders işlemeye, popüler tarih dergilerinde güncel bir makale yazmaya veya bir televizyon programına katılmaya benzemiyordu hiç. Silahlı bir örgütle kapalı bir yerde bulunmak fikri bile ürkütücüydü.

Mehmet F. Akarlı, vaktim olmadığını, hemen karar vermem gerektiğini söyledi. Eğer kararım olumsuzsa, bundan kimseye bahsetmemeliydim.

Operasyona katılmak istediğimi söylediğimde kendime kötülük mü yaptım, iyilik mi bilmiyordum. Bugünse, katıldığım o maceraya dair, içimde tuhaf bir gurur dolaşiyor: "İşte ben de oradaydım!" hissi, tarihin bir parçası olduğum duygusu yaşıyorum içten içe. Fakat planlandığı gibi olmadı hiçbir şey.

Haritayı elinde bulunan gruptan bir haber beklediklerini, onların belirlediği zaman ve mekanda buluşulacağını belirtirken yüzüne bir hoşnutluk yayılmıştı Mehmet F. Akarlı'nın.

O gece uyuyamadım hiç. Tehlikeli bir operasyona katılmanın ötesinde, oğlum Kayra'dan bir gece de olsa ayrılacak olmak ürkütüyordu beni. Toplumlar kendi tarihlerini nasıl silemiyorlarsa birey de kopamıyordu kişisel geçmişinden. Her şeyin geride kaldığını düşündüğü bir anda insan, unutmak istediği elemelerin yorgunluğuna yakalanıyordu ansızın. Odada uyuyan Kayra'nın elini tuttum, kirpiklerine yapışmış korkulu rüyalarını görmeyi ne çok isterdim! Sonra kalkıp pencereden boğazın sularına baktım, soğuk bir sabaha uyanıyordu İstanbul. Son günlerde okuduğum kitaptan bir cümle, zihnimde dönüp duruyordu sürekli.

“Bütün varlık, hayal içinde hayaldir.”

Psikiyatrimıza giderken baba oğul, diyordum ki içimden, kendime de bir randevu alsam mı acaba? Her şeyin bir hayal olduğu düşüncesinin ferahlığı, gerçeklik algımı yavaş yavaş değiştiriyor muydu? Benim durumum Kayra'dan daha mı kötüydü yoksa?

Beynin frontal lob fonksiyonundaki bozukluklardan, ölüm anksiyetesinden, yalnızlık korkusundan, erken şizofrenik belirtilerden bahsederken doktor arkadaşım, Kayra için her şeyin düzeleceğine dair beklentilerimi umutla büyütüyordum içimde. Çevresinde var olmayan uyaranlar görme ve garip sesler duyumsama gibi sıkıntıları aşması için, bana büyük görevlerin düştüğünü, babası olarak hep yanında olduğumu hissetmesi gerektiğini anlattı tekrar.

Ona yardım ederken kendimi de tedavi edebilirdim belki. Kör kuyularımda sağırlaşmalıydım kendime, yoksa sesimde boğulacak gibiydim. Ruhunu saflaştırarak yakalandığı cüzamdan kurtulacağına inanan bir Ortaçağlı yaşıyordu içimde.

Baktığım aynalarda kayıp mı oluyordum yoksa?

Mehmet F. Akarlı'dan gelen telefonla birlikte Ankara'ya uçtuğumuzda Şubat'ın yirmisiydi. Tarihi eser kaçakçılarında beklenen randevu gelmişti. Yüklü miktarda paranın döndüğü pazarlığın diğer tarafında İçişleri Bakanlığına bağlı yetkililerin olduğunu bilmiyorlardı. Çarşamba akşamı Gaziantep'te buluşulacak, harita incelenecek ve fiyat hususunda son pazarlıklar yapılacaktı. Mekan hakkında hiçbir ipucu yoktu. Zincirli Bedesten'in önünden bizi alacaklar, sadece onların bildiği buluşma yerine götüreceklerdi.

Son hazırlıklar tamamlanmıştı. Operasyonda beraber olacağımız ekiple birlikte, çarşamba sabahı Gaziantep'e geçtiğimizde heyecanım, içimde büyüyen uğultunun sesini bastırıyordu.

Kayra için Gülfem Hanım'a tavsiyelerde bulunuyordum habire. Annesinin ölümünün ardından, ilk defa ondan bu kadar uzaklaşıyordum. Geceleyin uyanırsa, beni sorarsa, kâbuslar görürse, uçurumlardan yuvarlandığını söylerse, tuhaf yaratıklarla konuşursa... Her biri için nasıl davranması gerektiğini defaatle anlatıyor, sonra tekrar baştan alıp bir daha anlatıyordum.

Üzerimde gezip duran tedirginliğimi, Kayra'ya dair endişelerimi bilen Mehmet Bey, beni sakinleştirmek için bütün tedbirlerin alındığını söylüyordu.

Operasyonun ayrıntıları son kez gözden geçirilirken bir otelin genişçe bir odasında, sakin olmam, soğukkanlı davranmam gerektiğini anlatıyordu bir yetkili. Arkadaşlarımla kirli sakalları ve giyim kuşamlarındaki sakillik kimliklerini gizlemek için seçildiği belliydi. Ben tarihi haritayı inceleyecek, orijinal olup olmadığını söyleyecektim sadece. Ekipten diğer üç kişi pazarlıklarla ilgilenecek, sonra değiş-tokuşun nasıl yapılacağı kararlaştırılacaktı. Güvenliğimizi sağlamak için altı kişilik sivil bir grup, çaktırmadan bizi takip edecekti.

Belirlenen saatte, akşam ezanı okunurken dört kişi Zincirli Bedesten'in önünde bekliyorduk. Üzerinde uzunca bir mont, kulaklarına kadar inmiş başında siyah bere bulunan bir adam, bize doğru yaklaşarak onu takip etmemizi fısıldadı usulca. Alaüddevle Sokağı'nda bizi bekleyen siyah bir araca bindik. Kalbim yerinden fırlayacak gibiydi. Korkuyla karışık bir heyecanın esiriydim koltuğa otururken. Yüzünü göremediğimiz bir şoför, ana caddeleri, meydanları, çarşıları geride bırakıp dar bir sokağa saptı. Araçtan hızlıca indirip sanırsam takip edilmemek için, panelvan tipi başka bir araca bindirdiler bizi. Yarım saat, belki de kırk beş dakika, nerede olduğumuzu anlamaksızın, nereye gittiğimizi bilmeden dönüp dolaştık Gaziantep sokaklarında. Ara caddelere saptığımızı, daha çok göçmenlerin kaldığı bir mahalleye geldiğimizi akşam karanlığı-

na düşen yabancı yüzlerden anlıyordum. Tek aracın girebildiği dar bir sokakta ansızın durdu şoför. Yanındaki adam, hızlıca atlayıp etrafı taradı şahin gözleriyle. Sonra inmemiz için bize işaret verdi başıyla. Eski bir apartmana girerken, güvenliğimiz için bizi takip eden grupla bütün bağımızın koptuğunu fark etmek ürkütmüştü beni.

Kendi kendime nasıl bir maceraya atıldım ben böyle diye kızıyor, ışısız merdivenlerden aşağı kata, eski apartmanın bodrumuna inerken başıma bir şey gelirse, oğlum Kayra'ya ne olur diye düşünüyordum. Korku, endişe ve heyecan göğüs kafesimde hercümerç olmuş, kalp atışlarımı hızlandırmıştı. Öndeki adamın şifreli birkaç vuruşuyla aralanan kapıdan içeriye tek sıra halinde süzıldük. Işıkların yerine loş bir aydınlığın yayıldığı bodrum katta, yedi belki de sekiz kişi ellerinde silah dikkatle bizi izliyor, kendilerince güvenliği sağlıyorlardı. Korkuyla içeriye adım atarken, soğuk silahların namlularında titriyordu bakışlarım. Ölüm çok uzağımda değildi, hissediyordum. Bir cesaretle başımı kaldırdım. Kıvrıcık saçları altında dalgalanan tarihi eser kaçakçısıyla göz göze gelince içimdeki korkuyla karışık heyecan göğüs kafesimi dövmeye başladı tüm gücüyle. Zaman geçmek bilmiyordu. Bir süre baktık. Donuk ve renksizdi. Elinde silahla karşımda duran teröristin kalın kaşları arasında beliren iri gözlerinden merhamet dileniyordum sanki.

Ortalığa hakim olan ürpertici bir dikkatin içinde, üzerimiz aranırken, ben sanki gizli bir şey saklıyor da bulunacak diye ürperiyordum. Temiz olduğumuz anlaşıldığında, mumların aydınlattığı rutubetli bir odaya götürdüler bizi. İşte oradaydı. Eski bir masanın üzerine yayılmış tarihi harita, incelemem için beni bekliyordu.

Durdum o an. Etrafımda olup giden ne varsa hepsini sildim zihnimden. Eli silahlı insanlar yoktu, operasyon yoktu, silahlar

yoktu, korku yoktu, ben yoktum. Haritanın gizli bir büyüü vardı sadece. Herkes acele etmem hususunda mutabık beni beklerken bir kuşu ürkütmekten korkar gibi usul adımlarla yaklaştım ona doğru. Şimdi size iki buçuk ay önce yaşadığım bu olayı anlatırken bile, nasıl bir heyecan içindeyim bilemezsiniz. O anda, dünya haritadan ibaretti sanki.

Masanın kenarlarına konulmuş iki mum, biz kapıdan girince ürpertiyle titriyor, gölgelerin ağır hareketleri, eski bir zamanın ritmini yansıtıyordu duvara.

Haritanın üstündeki beyazımsı lekeler, zamana direnmenin onda bıraktığı izler olmalıydı. Burnumda ince bir çürüme kokusu... Hangi zamanın ruhunu taşıyordu bilmiyordum henüz. Titreyen parmağımı hafif hafif üzerinde dolaştırıyordum. Ülkeler, şehirler, denizler, yollar... Renkler direncini yitirmemiş bir eski zaman masalı gibiydi; daha bir ince ve daha bir alımlı. Dağlar, ovalar ve okyanuslar. Haritayı çizenin ruhunu görüyord gibiydim o çizgilerde. Bilgeliğin ve inceliğin kaynaştığı renklere baktım iyice. Renkler, bir eski zaman masalı gibi. Maviye boyalı denizlerinde boğulasım var şimdi... O haritayla birlikte zamanın ve mekanın ötesine geçtim. Gezdiğim müzelerde gördüğüm haritaları ve atlasları düşünüyordum. Batlamyus'tan Ptolemaios'a, Abbasi coğrafyacılarından Piri Reis'e, Matrakçı Nasuh'tan Marinus'a kadar incelediğim haritacıların eserleri gözlerimin önüne geliyordu. "Bu haritayı iyice incelemeliyim..." İçimden tekrarlıyordum sürekli.

Sonra şehirlerin isimleri, geçmiş bir zamandan sesleniyordu sanki bana; Granada, Korsika, Tunus, Roma, İskenderiye, Fustat, Mekke, Hayfa, Halep, Dımeşk, Bağdat, Kayser, Konstantiniyye, Antakya, Malatya, Konya, Şam... Hepsinden bir ruh taşıyor gibi bir hisse kapılmıştım. Tarihi haritanın alt tarafında, silik bir halde "Cenûp" yazısı okunuyordu. Sayılarla gizlenmiş bir kayda kafa yordum sonra. Haritanın sahibini

sökünce, şaşkınlığım iyice artmıştı: İdris eş-Şerif es-Sebti es-Sıkillî. İspanya'dan, bir tarih enstitüsünden aldığım sempozyum daveti gelmişti o an aklıma.

Bakınca çizgilerine, insanı kendi içine çeken bir büyüye sahipti harita. Kendimi, zamanı, etrafımdaki dikkatli gözleri silen bir gücü vardı. Dudaklarımdan fısıltı dökülüyordu: “*Bu haritaya günlerce bakabilirim yorulmadan.*”

Zor okunabilen el yazısıyla İbn Arabi tarafından yazılmış, Arapça bir cümle dikkatimi çekiyor: “*Varlık, ilk olarak dış dünyada zatı ve mahiyeti bulunan bir şeyi ifade eder...*” Devamını okuyamıyorum. Fakat cümlenin sonunda İbn Rüşd ismi dikkatimi çekti.

El-İdrisi, İbn Rüşd ve sonra İbn Arabi. İsimler birer tesadüf müydü? Bugün geriye dönüp baktığımda hiç de tesadüf gibi gelmiyor bana. Başım dönüyordu. Boğazımda bir çöl susuzluğu. Kuruyordum.

“Su! Su alabilir miyim!”

Az önce göz göze geldiğim kıvrıkcık saçlı terörist, elindeki eldiveni çıkarıp çiçekli bir bardağa su koyarak verdi bana. İri gözlerine baktım yeniden. Sanki Gaziantep Bakırcılar Çarşısı'nda karşılaşmış gibi bakıştık. İkimiz de birbirimizi anlamaya çalışıyorduk.

Boş bardağı geri verdim ona. Bardağı masaya bırakıp silahını almadan önce eldivenlerini geçirdi eline.

Bir an, haritanın da bir “hayal” olduğunu düşündüm: “*Hayal içinde bir hayal.*” İlk kimin hayaline düştüyse bu harita, çizgilerini kim döktüyse parşömene oradan başlamalıydım.

Küflü parşömen üzerinde titreyen parmağım istemsizce batıya doğru kaydı. Endülüs'ün güney ucunda, okyanusun kenarında, Ceziretü'l-Hadra limanındaydım.